

Nr 146.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående anställnings- och avlöningsförhållanden för viss icke-ordinarie personal vid domstolarna; given Stockholms slott den 5 mars 1948.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över justitiedepartementsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Under Hans Maj:ts
Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro,
enligt Dess nådiga beslut:

GUSTAF ADOLF.

Herman Zetterberg.

Utdrag av protokollet över justitiedepartementsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 5 mars 1948.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden WIGFORSS, MÖLLER, SKÖLD, QUENSEL, GJÖRES, DANIELSON, VOUGT, ZETTERBERG, NILSSON, STRÄNG, MOSSBERG, WEIJNE, KOCK.

Efter gemensam beredning med chefen för finansdepartementet anmäler chefen för justitiedepartementet, statsrådet Zetterberg, fråga om *anställnings- och avlöningsförhållanden för viss icke-ordinarie personal vid domstolarna* samt anför följande.

I propositionen nr 268 till 1947 års riksdag uttalade jag mig för att en höjning av hovrättsfiskalernas löneställning borde komma till stånd. I avslutning därtill anförde jag, att det kunde vara föremål för tvekan, huruvida höjningen borde, i likhet med vad som vid 1947 års riksdag beslutats

för amanuenser inom statsförvaltningen, ske med fastställande av viss tidsbestämd befordringsgång för hovrätternas domaraspiranter. Innan detta och därmed sammanhängande spörsmål närmare utretts, var jag icke beredd att upptaga frågan om en allmän omreglering av fiskalernas — och därmed tingssekreterarnas — löneställning. Då emellertid de extra fiskalernas löneställning i jämförelse med den lönegradsplacering, som beslutats för de yngre amanuenserna inom statsförvaltningen, framstod såsom särskilt ogynnsam, fann jag det synnerligen önskvärt att utan tidsutdräkt åvägbringa en förbättring för dessa befattningshavare. En lämplig avvägning kunde ernås genom att de extra fiskalerna uppflyttades från dåvarande lönegrad Ex 20 till lönegrad Ex 22 (nuvarande Cg 23).

Mot vad sålunda anförts framställdes ej erinran från riksdagens sida (rd. skr. nr 449).

Genom beslut den 1 augusti 1947 har Kungl. Maj:t sedermera uppdragit åt 1944 års personalutredning att verkställa utredning i fråga om befordringsgången för fiskaler i hovrätterna och motsvarande personal i kammarrätten samt att till Kungl. Maj:t inkomma med de förslag, vartill den verkställda utredningen kunde giva anledning. Till fullgörande av uppdraget har personalutredningen den 29 november 1947 avgivit förslag i ämnet.

Sedan förslagen varit föremål för remissbehandling, anhåller jag, i enlighet med vad som uttalats i årets statsverksproposition (II ht s. 52), att nu få anmäla detta ärende såvitt avser hovrätternas fiskalspersonal.

Översikt över nuvarande förhållanden.

Befordringsgång. Efter avlagd juris kandidatexamen och fullgjord tings-tjänstgöring ($2\frac{1}{2}$ år) anställs aspirant på domaranställning såsom fiskalsaspirant i hovrätt och undergår i denna egenskap prövning under $\frac{1}{2}$ —1 år. Om han godkännes, d. v. s. finnes lämplig att erhålla domarförordnande, anställs han, under förutsättning att plats finnes, såsom extra fiskal. Efter omkring $1\frac{1}{2}$ års tjänstgöring i sistnämnda egenskap, delvis under fortsatt prövning, kan i allmänhet anställning i domsaga såsom extra ordinarie tingssekreterare påräknas. Efter omkring 3 års dylik tjänst återinträder vederbörande i hovrätten, nu regelmässigt såsom extra ordinarie fiskal, varefter han så småningom erhåller förordnande såsom adjungerad ledamot och senare befordras till assessor. Avvikelser från nämnda normala befordringsgång förekomma i större eller mindre utsträckning. Särskilt må nämnas, att jämte anställning såsom tingssekreterare förekommer anställning såsom s. k. fiskalskompetent biträde i domsaga samt såsom vattenrättssekreterare.

Löneställning. Fiskalsaspirant åtnjuter arvode med belopp motsvarande de kontanta avlöningsförmåner, som skulle tillkomma honom, om han vore extra tjänsteman tillhörande ortsgrupp 5 i lönegraden Cg 19, löneklass 19, dock att fiskalsaspirant i hovrätten för Övre Norrland åtnjuter arvode med 600 kronor högre belopp. För fiskalsaspirant skall i övrigt i tillämpliga delar

gälla vad som för extra befattning tillhörande nämnda lönegrad och löneklass är föreskrivet beträffande semester och semesterersättning, tjänstledighet, vikariatsersättning, reseersättning och tjänstgöringstraktamente, sjukvård, begravningshjälp samt beräkning och utbetalning av kontanta löneförmåner.

Extra fiskal tillhör i egenskap av extra tjänsteman lönegrad Cg 23.

Tingssekreterare samt extra ordinarie fiskaler äro i egenskap av extra ordinarie tjänstemän placerade i lönegrad Ce 25. Extra fiskal, som tjänstgör såsom fiskalskompetent biträde i domsaga och uppfyller de formella villkoren för förordnande såsom tingssekreterare, skola åtnjuta samma lön som nytillträdande tingssekreterare.

Fiskal i hovrätt, som förordnats att tjänstgöra såsom adjungerad ledamot, åtnjuter för varje dag dylikt förordnande varar vikariatsersättning motsvarande skillnaden mellan lön i egen löneklass och lönen i 29 löneklassen. Den som under minst tre månader utan avbrott innehaft förordnande som adjungerad ledamot äger vid därefter inträffande semestertid vara bibehållen vid adjunktionsersättningen, om han under sistnämnda tid kunnat påräkna dylikt förordnande, därest han varit i tjänstgöring.

Assessor i hovrätt tillhör lönegrad Ce eller Ca 32.

Nedanstående tablå åskådliggör löneställningen för omförmälda personal.

Tjänsteställning	Lönegrad, Löneklass	Månadslön, inkl. 12 %, å	
		3-ort	5-ort
Fiskalsaspirant	19 lkl	—	726
Extra fiskal	Cg 23:23	831	904
Tingssekreterare, extra ordinarie fiskal	Ce 25:25	932	1 008
Adjungerad ledamot	29 lkl	1 158	1 234
Assessor	Ce, Ca 32:32	1 326	1 396

Antalet befattningar. Under första halvåret 1948 finnas inrättade 51 extra ordinarie fiskalsbefattningar. Rätten att anställa extra fiskaler är bestämd så, att sammanlagda antalet som fiskaler tjänstgörande må uppgå till högst 72.

Antalet tingssekreterarbefattningar utgör 39. Härutöver ha medel beräknats för 9 fiskalskompetenta biträden i domsagor.

Assessorstjänsterna ha bestämts till 67, därav 21 ordinarie.

Fiskalernas tjänstgöringsförhållanden. I 1943 års domarutrednings betänkande angående vissa organisations-, utbildnings- och tjänstgöringsfrågor vid domstolarna (SOU 1946: 57) har ägnats en utförlig behandling åt frågan om tjänstgöringsförhållandena på domarbanan. Domarutredningen har därvid bland annat uttalat sig beträffande den första fiskalstjänstgöringen, tingssekreterartjänstgöringen, den fortsatta tjänstgöringen i hovrätt före assessorsförordnande samt turberäkning till dylikt förordnande. Till den i domarutredningens betänkande sålunda föreliggande utredningen torde här få hänvisas.

Beträffande de arbetsuppgifter, som åvila fiskalerna efter ikraftträdan-

det den 1 januari 1948 av rättegångsreformen, må här framhållas, att fiskalerna även under den nya rättegångsordningen få ägna sig åt föredragning, ehuru i mindre utsträckning än förut, samt att denna föredragning i vissa fall kan bli av mera kvalificerad art än tidigare. Å andra sidan skola fiskalerna i brottmål biträda den ledamot, åt vilken målet tilldelats (referenten), med målets förberedande, varvid det bland annat framhållits, att ledamoten själv måste ingående deltaga i det förberedande arbetet och ständigt utöva ledningen av detta. Sammanfattningsvis synes böra konstateras, att det för närvarande icke låter sig med bestämdhet avgöra, huruvida fiskalernas arbetsuppgifter efter rättegångsreformens genomförande såsom helhet betraktade få anses mera eller mindre kvalificerade än dessförinnan.

Personalutredningen.

Inledningsvis har utredningen erinrat, att utredningen vid utarbetandet av sitt betänkande 1946:66, vari förslag framlades angående befordringsgång bland annat för amanuenser och därmed jämförliga personalgrupper inom statsförvaltningen, vägledes av en strävan att i viss utsträckning utjämna den då förefintliga, markerade skillnaden i löneställning mellan amanuenspersonal hos verk och myndigheter i allmänhet å ena sidan och rekryteringspersonal till domarbefattningar å den andra. I detta hänseende har utredningen hänvisat till sina uttalanden å s. 62 i nämnda betänkande. Vid bedömandet av frågan om de åtgärder, som böra vidtagas beträffande hovrättsfiskalernas anställnings- och avlöningsförhållanden, har utredningen ansett sig böra utgå från den ståndpunkt, som godkänts av statsmakterna i fråga om löneställning och befordringsgång för förvaltningsverkens juridiskt utbildade rekryteringspersonal. Utredningen har sålunda funnit, att de åtgärder, som kunde komma i fråga beträffande hovrättspersonalen, icke borde erhålla sådan räckvidd, att de kunde föranleda krav på ändring i löneställningen för förvaltningsjuristerna. En ytterligare omständighet att i detta sammanhang beakta vore, att frågan om arten av hovrättsfiskalernas arbetsuppgifter efter rättegångsreformens genomförande icke för närvarande låte sig med full säkerhet bedöma.

Efter granskning av fiskalernas nuvarande befordringsgång konstaterar utredningen, att anställningsformen till en början vore arvodesanställning och därefter anställning såsom extra tjänsteman, att väntetiden till extra ordinarie tjänst icke vore underkastad automatiskt verkande regler samt att garanti icke finnes för att vunnen anställning såsom extra ordinarie tjänsteman finge vid fortsatt tjänstgöring behållas. De nu anförda omständigheterna innebure avvikelser från vad som numera inom vissa andra delar av statsförvaltningen innefattades i begreppet reglerad befordringsgång. Med hänsyn härtill har personalutredningen ansett det ligga nära till hands för utredningen att uttala sig beträffande dessa förhållanden.

Vad först beträffar arvodesanställningen (såsom fiskalsaspirant) skulle

det enligt utredningens mening med hänsyn till grunderna för 1947 års allmänna löne reglering framstå såsom naturligt, att nämnda anställningsform ersattes av anställningsformen aspirant, vilken medför placering i viss lönegrad och är en av de i statens allmänna avlöningsreglemente angivna huvudanställningsformerna. På grund av att dylik åtgärd skulle medföra en lägre kontantlön för fiskalsaspiranter i hovrätter tillhörande lägre ortsgrupp än ortsgrupp 5 och sålunda måhända skulle kunna menligt påverka rekryteringsförhållandena vid sådana hovrätter, har personalutredningen emellertid ansett sig icke böra framställa förslag av angiven innebörd.

Vad härefter angår väntetiden till extra ordinarie tjänst, har utredningen erinrat, att denna tid i allmänhet utgjordes av aspiranttiden ökad med tjänstetiden såsom extra fiskal, eller sammanlagt omkring 2—2½ år. Motsvarande väntetid utgjorde för en tingsmeriterad amanuens 1 år, d. v. s. aspiranttiden. Fiskalsaspiranterna finge alltså vänta avsevärt längre på extra ordinarie anställning än amanuensaspiranterna. Å andra sidan vore lägsta lönegraden såsom extra ordinarie tjänsteman betydligt högre för hovrättsjurister (Ce 25) än för amanuenser (Ce 22). En till synes nära till hands liggande åtgärd skulle vara att bereda fiskalsaspiranterna efter aspiranttidens slut extra ordinarie i stället för extra anställning. Personalutredningen har emellertid ansett sig icke böra framställa förslag av denna innebörd. Utredningen har härvid särskilt tagit hänsyn till den omständigheten att det ur hovrätternas synpunkt framstår såsom ett önskemål, att tjänstgöringstiden i befattning såsom extra fiskal markeras såsom en fortsatt provotid. Utredningen har likväl ansett sig icke kunna underlåta att framhålla, att väntetiden till extra ordinarie tjänst för extra fiskaler, vilka skulle fortsätta på domarbanan, i normala fall icke syntes böra vara längre än den som för närvarande gällde för dem, vilka efter vunnen anställning såsom extra fiskal befordrades till extra ordinarie tingssekreterare. Det vore därför enligt utredningens mening önskvärt, att sådana åtgärder beträffande personalförteckningar och avlöningsstater vidtoges, att extra ordinarie anställning kunde beredas extra fiskal efter omkring 1½ års tjänst i denna egenskap även vid annan statlig domstolstjänstgöring än såsom tingssekreterare, sålunda också i de fall då tjänstemannen tills vidare kvarstode i tjänstgöring inom hovrätten eller fullgjorde tjänstgöring såsom fiskalskompetent biträde i domsaga eller såsom vattenrättssekreterare.

Beträffande frågan om garanti för bibehållande av vunnen extra ordinarie anställning har utredningen framhållit att, när extra ordinarie tingssekreterare förordnades för viss tid, hans ställning såsom extra ordinarie tjänsteman upphörde vid sekreterartidens slut, om han icke i omedelbar följd kunde erhålla anställning såsom extra ordinarie fiskal i hovrätt. I regel torde emellertid detta kunna ske. I första hand stode härvid till förfogande de fiskalstjänster i lönegrad Ce 25, som funnes uppförda på de olika hovrätternas personalförteckningar. Därjämte hade Kungl. Maj:t föreskrivil, att hovrätt finge för beredande av extra ordinarie anställning åt befattningshavare, som innehaft förordnande såsom tingssekreterare eller

såsom vikarie för häradshövding eller tingsdomare, efter medgivande av Kungl. Maj:t i varje särskilt fall förordna extra ordinarie fiskaler utöver vad som angivits i personalförteckningen. Såsom förutsättning för sådant medgivande gällde enligt nuvarande bestämmelser, att detta ej kunde väntas medföra att flera extra ordinarie fiskaler än det för varje hovrätt fastställda antalet komme att samtidigt syssla med fiskalsgöromål. Personalutredningen komme att i det följande framställa förslag om inrättande av visst antal extra ordinarie fiskalstjänster i lönegrad Ce 27. Därest detta förslag genomfördes, torde i normala fall en tjänsteman efter tingssekreterartidens slut kunna påräkna fortsatt extra ordinarie anställning vid hovrätt inom ramen av det antal fiskalstjänster i sistnämnda lönegrad, som enligt personalförteckningen skulle stå till förfogande. Kungl. Maj:t syntes emellertid alltjämt böra ha möjlighet att — under förutsättning att behov av fiskalskompetent arbetskraft föreläge — medge anställning såsom extra ordinarie fiskal vid sidan av personalförteckningen i sådana fall, då så påkallades för att bereda tjänsteman, som innehaft extra ordinarie anställning inom domstolsväsendet, fortsatt sådan anställning. Dylikt medgivande syntes vid bifall till utredningens förslag böra avse anställning i lönegrad Ce 27, därest tjänstemannen vore behörig att erhålla tjänst i denna lönegrad, och eljest i lönegrad Ce 25.

I anslutning härtill har personalutredningen uttalat, att utredningen haft anledning att särskilt uppmärksamma löneställningen under det befordringsstadium, som representerades av anställning såsom extra ordinarie hovrättsfiskal efter det att tingssekreterar- eller motsvarande tjänstgöring fullgjorts. Utredningen ville erinra, att tingsmeriterade amanuenser uppnådde befordringsstadiet Ce 24 (slutstadiet) efter 5 års tjänstgöring. I enlighet med sin inledningsvis angivna uppfattning har utredningen ansett sig icke böra — bortsett från förut återgivna uttalanden i fråga om vinnande och bibehållande av extra ordinarie anställning — föreslå någon ändring beträffande löneställningen för hovrättsfiskalerna under den tid i befordringsgången, som ungefärligen motsvarade de tingsmeriterade amanuensernas väntetid till slutstadiet i det för dem gällande reglerade befordringsschemat. Förstnämnda tid kunde för hovrättsjuristernas del genomsnittligt angivas till ($\frac{3}{4} + 1\frac{1}{2} + 3 =$) $5\frac{1}{4}$ år. Vad däremot anginge den därefter liggande tiden i befordringsgången syntes skäl föreligga för en viss jämkning i nuvarande förhållanden. De tjänstemän, som efter avslutad tingssekreterar- eller motsvarande tjänstgöring återinträdde i hovrätten för fullgörande av fiskalsgöromål i avvaktan på vidare befordran till assessorer, hade enligt utredningens mening förvärvat sådan erfarenhet och förfarenhet i domarvärv, att fog funnes för deras uppflyttning till högre lönegrad än den som tillkommit dem under deras dittillsvarande tjänstgöring. Ur allmän befordringssynpunkt framstode en dylik uppflyttning såsom försvarlig med hänsyn till det stora avstånd som nu föreläge mellan fiskalernas och assessorernas lönegrader. I regel torde också fiskalstjänstgöringen på detta stadium vara av den ansvarsfulla natur, att en lönegradsuppflyttning jämväl ur denna synpunkt finge

anses motiverad. Utredningen förordade, att ett visst antal tjänster såsom extra ordinarie fiskal i lönegraden Ce 27 inrättades. Såsom villkor för erhållande av dylik tjänst syntes det utredningen böra uppställas, att tjänstemannen under minst 3 år innehaft befattning såsom tingssekreterare eller därmed likvärdig anställning. Utredningen har övervägt, om därjämte borde uppställas någon förutsättning beträffande kvalificerad tjänstgöring inom hovrätt. Detta skulle kunna ske exempelvis genom ett villkor, att tjänstemannen innehaft förordnande såsom adjungerad ledamot i hovrätt under viss minsta tid, förslagsvis 90 eller 120 dagar. Utredningen har emellertid icke ansett sig böra föreslå, att villkor av sistnämnt slag föreskrives, detta bland annat med hänsyn till att en dylik föreskrift skulle kunna medföra ojämna verkningar vid den praktiska tillämpningen.

Vid bifall till utredningens nyssnämnda förslag bör enligt utredningens mening ändring vidtagas i nuvarande bestämmelser angående ersättning åt extra ordinarie fiskal under förordnande såsom adjungerad ledamot. Medan dylik ersättning, i egen lön jämte vikariatsersättning, för närvarande svarar mot lön enligt 29 löneklassen, ifrågasätter utredningen om icke vikariatsersättning i ifrågavarande fall borde beräknas enligt de allmänna vikariatsersättningsbestämmelserna såsom vid förordnande å tjänst i lönegrad Ce 32 eller Ca 32 (assessorstjänst).

Personalutredningen har slutligen erinrat, att utredningen i sitt betänkande 1947: 58 (s. 38) i fråga om ingenjörspersonal förutsatt, att en ökning av Kungl. Maj:ts nyligen erhållna befogenhet att utan riksdagens hörande inrätta extra ordinarie tjänster i lönegrad Ce 24 till att avse ännu högre grader icke vore att påräkna. I enlighet härmed har utredningen utgått från att, därest utredningens nyssnämnda förslag om inrättande av visst antal fiskalstjänster i lönegrad Ce 27 vinner bifall, behovet av dylika tjänster skall uppmärksammas i samband med den årliga anslagsberäkningen och föranleda den framställning till riksdagen, som i anledning härav befinnes påkallad. Angående fortsatt bemyndigande för Kungl. Maj:t att i vissa fall bereda tjänsteman extra ordinarie anställning vid sidan av de å personalförteckningen upptagna tjänsterna har utredningen hänvisat till vad i det föregående anförts.

Därest vid något tillfälle hela det å personalförteckningen upptagna antalet fiskalstjänster i lönegrad Ce 27 icke skulle kunna besättas med därtill behöriga tjänstemän, bör enligt utredningens mening fiskalstjänst, som icke kan besättas, tills vidare hållas vakant och vikarie icke få förordnas på tjänsten.

Yttrandena.

Utlåtanden över personalutredningens förslag ha, efter remiss, avgivits av Svea hovrätt, Göta hovrätt, hovrätten över Skåne och Blekinge, hovrätten för Övre Norrland, presidenterna i hovrätterna för Västra Sverige och Nedre Norrland, statskontoret, statens lönenämnd och Sveriges juristförbund.

Allmänna synpunkter. *Svea hovrätt, Göta hovrätt, presidenten i hovrätten för Nedre Norrland och Sveriges juristförbund* ha givit uttryck åt den uppfattningen, att fiskalernas arbetsuppgifter måste anses vara av mera kvalificerad natur än förvaltningsjuristernas i motsvarande ställning. Det vore därför angeläget, att den för de senare fastställda befordringssyftena icke bleve normerande för hovrättsjuristerna, vilka med hänsyn till vikten av en fullgod rekrytering till domarbanan borde komma i åtnjutande av förmånligare lönevillkor. Göta hovrätt och juristförbundet ha tillika uttalat, att enligt deras mening anledning saknades till antagande att fiskalernas åligganden enligt nya rättegångsordningen skulle bli mindre kvalificerade eller mindre omfattande än tidigare. Vidare har Svea hovrätt framhållit den nackdel vid konkurrensen om arbetskraften, som hovrätterna finge vidkännas på grund av den omfattande flyttningsskyldigheten för de yngre hovrättsjuristerna. Sistnämnda förhållande har jämväl påtalats av *hovrätten över Skåne och Blekinge*, som ansett det uppenbart, att de av utredningen föreslagna löneförbättringarna icke vore av den storleksordning, att de komme att leda till förbättrade rekryteringsmöjligheter. I hovrätten förefunnes för närvarande en betydande personalbrist. Härom anföres bl. a.:

Såvitt nu kan bedömas står vid början av vårsessionen 1948 ej mer än högst åtta personer (tre fiskaler och fem aspiranter) till förfogande att uppehålla de i Kungl. brevet den 14 november 1947 för hovrätten avsedda sju fiskals- och sju fiskalsaspiranttjänsterna och då har ändock för att fylla ledamotsplatserna adjungerats en hovrättsassessor, som egentligen skolat tjänstgöra i nedre justitierevisionen och en assessor från rådhusrätten i Malmö. Särskilt betänklig är den stora avgången. Sålunda ha sedan den 1 oktober 1946 ej mindre än nio befattningshavare (en assessor och åtta fiskaler, av vilka en adjungerad) lämnat sina anställningar vid hovrätten för att övergå till kommunal eller enskild tjänst. Dessa förhållanden äro särskilt oroande nu inför ikraftträdandet av nya rättegångsbalken med dess ökade krav. Genom personalbristen har under senare år ej heller kunnat lämnas häradsövdingar i domsagor utan tingssekreterare biträde med det ur bl. a. rationaliseringssynpunkt i hög grad angelägna arbetet med uppläggande av nya fastighetsböcker, varför detta icke kunnat bedrivas i önskvärd omfattning. Hovrätten står nu inför valet att antingen sänka kraven på dem som godkännas för domarbanan eller också dragas med en än mera besvärande arbetskraftbrist.

Enligt uttalanden av Svea och Göta hovrätter föreligger personalbrist även i dessa hovrätter.

Presidenten i hovrätten för Västra Sverige har ansett, att de av personalutredningen förordade löneförbättringarna vore välmotiverade och utan uppskov borde genomföras. Med hänsyn till att fiskalernas tjänsteuppgifter enligt den nya rättegångsordningen ännu icke kunde i allo konkret fastställas, vore det dock nu icke möjligt att slutgiltigt taga ställning i frågan.

Statskontoret har anmärkt, att genom kungörelsen om reglerad befordringssyftena hade för tingsmeriterade jurister såsom rekryteringspersonal i förvaltningstjänst fastställts vissa bestämda löneförhöjningar, vilka utginge

oavsett kvaliteten å de arbetsuppgifter, som ålades dem i denna deras egenskap. Vid sådant förhållande kunde statskontoret svårligen finna, att skäl kunde föreligga att för tingsmeriterade jurister, vilka såsom rekryteringspersonal toge anställning vid hovrätterna, tillämpa en annan löneställning. Statskontoret ansåge således, att samma befordringsgång borde tillämpas för båda nu berörda kategorier rekryteringspersonal. Olikheterna i löneställning vore icke mer framträdande än att en sammanjämkning till en enhetlig lönegradsserie syntes möjlig, utan att detta skulle behöva medföra större olägenheter. En överarbetning av nuvarande bestämmelser om reglerad befordringsgång vore emellertid enligt statskontorets mening påkallad. Tre av de i statskontorets beslut deltagande ledamöterna ha såtillvida anfört *avvikande mening* som de väl ansett en enhetligt ordnad befordringsgång för tingsmeriterade jurister i såväl förvaltnings- som domstolstjänst önskvärd och ägnad att medföra betydande fördelar bl. a. för underlättande av övergång från domstolskarriären till förvaltningstjänst men likväl icke funnit möjligt att utan närmare undersökning av tjänstgöringsförhållandena inom de relativt artskilda verksamhetsgrenarna förorda samma befordringsschemata för båda kategorierna. Däremot funne de sannolikt, att i vart fall lönegradsserien på rekryteringsstadiet lämpligen skulle kunna jämkas att omfatta samma lönegrader för både förvaltnings- och domstolsjurister.

Statens lönenämnd har uttalat, att nämnden betraktade ett eventuellt genomförande av utredningens förslag såsom ett provisorium i avbidan på resultatet av en allmän undersökning av tingsmeriterade juristers befordringsgång inom domstolar och förvaltning. En dylik undersökning, som snarast borde igångsättas, syntes även böra avse frågan om förändring av de för amanuenspersonal fastställda befordringsgångarna på grundval av vunnna erfarenheter.

Mot de föreslagna anställningsformerna ha erinringar i allmänhet ej framställts i remissyttrandena. *Statskontoret* har dock ej funnit några bärande skäl anförda för att för fiskalsaspiranter tillämpa annan anställningsform än den för aspirantpersonal i allmänna avlöningsreglementet förutsatta huvudanställningsformen. Fiskalsaspiranterna borde därför enligt statskontorets mening hänföras till lönegrad Cf. *Statens lönenämnd* har ansett, att vid en definitiv reglering framdeles av befordringsförhållandena för fiskalerna borde för dessa utnyttjas samma anställningsformer som för amanuenser eller aspirantanställning under en första anställningsperiod och därefter extra ordinarie anställning.

I fråga om väntetiden för erhållande av extra ordinarie anställning ha de remissinstanser, som yttrat sig härom, i likhet med utredningen uttalat sig för en efter viss tjänstgöringstid automatiskt verkande befordringsregel. De hörda *hovrätterna* och *presidenterna* ha sålunda understött det av utredningen framförda önskemålet om beredande av extra ordinarie anställning åt extra fiskal efter omkring 1½ års tjänstgöring i denna egenskap. Svea hovrätt anför härom:

Längden av den tjänstgöring såsom extra fiskal, vilken bör fordras för vinnande av ställning som extra ordinarie, kan naturligen diskuteras. Hovrätten känner väl till att det inom fiskalskåren är ett önskemål, att tiden icke sättes längre än till ett år. I princip skulle hovrätten kunna dela denna uppfattning. Med hänsyn till den ständiga och för närvarande särskilt svårartade personalbristen måste emellertid hovrätten ofta för olika ändamål anlita även nyförordnade extra fiskaler för olika nödvändiga uppgifter i underrätterna, och det blir då mycket svårt att inom en tidsrymd av endast ett år inlägga erforderlig sysselsättning med rena fiskalsgöromål. Hovrätten anser sig därför böra förordna, att tiden sättes till den av utredningen föreslagna längden eller 1½ år, motsvarande vad som nu minst fordras för förordnande såsom tingssekreterare eller e. o. fiskal.

I detta sammanhang har från hovrätternas sida anmärkts, att för erhållande av extra ordinarie anställning borde gälla samma förutsättningar som i 66 § 2 mom. arbetsordningen för rikets hovrätter (nr 960/1947) stadgats såsom villkor för att erhålla förordnande som extra ordinarie fiskal. Enligt angivna författningsrum likställes med fiskaltjänstgöring icke blott statlig domstolstjänstgöring utan även viss annan efter första fiskalsförordnandet infallande tjänstgöring vid större rådhusrätt eller hos statsåklagare eller advokat. Extra ordinarie anställning borde ej förhindras därav att den extra fiskalen tillfälligt fullgjorde dylik tjänstgöring utom det statliga domstolsväsendet. *Sveriges juristförbund* har såsom sin mening uttalat, att det icke vore erforderligt med så lång prövotid för fiskalspersonalen som föreslagits. Förbundet hävdade därför, att extra ordinarie anställning borde beredas fiskalerna senast ett år efter antagandet till fiskal.

Förslaget att skapa garanti för bibehållande av vunnene extra ordinarie anställning har genomgående tillstyrkts eller lämnats utan erinran i yttrandena.

Det av utredningen i detta sammanhang framlagda förslaget om inrättande inom ramen av befordringsgången av vissa högre extra ordinarie tjänster har likaledes vunnit allmän anslutning. *Statskontoret* har dock förklarat sig förutsätta, att behov av sådana tjänster kunde anses ådagalagt med hänsyn till arbetsuppgifternas natur och att förslaget alltså icke allenast avsåge införandet av ett nytt led i en automatiskt verkande befordringsgång.

Från vissa håll ha erinringar framställts mot vad som föreslagits beträffande tjänsternas inplacering i befordringsgången liksom beträffande deras lönegradsplacering. I förstnämnda hänseende har *Svea hovrätt* gjort gällande, att en löneförhöjning i första hand borde premiera det större ansvar, som vore förbundet med fiskalens självständiga tjänstgöring i underrätt. Om vidare mellantiden mellan underrättstjänstgöringen och adjunktionen bleve kort eller såsom för närvarande på grund av personalbrist alldeles fölle bort, bleve en vid den föreslagna tidpunkten inträffande löneförbättring tämligen betydelselös; samma eller högre lön åtnjötes redan på grund av adjunktionsersättning. Hovrätten anför bl. a.:

Förordnande såsom tingssekreterare har förutsatts i regel icke skola givas för längre tid än tre år, och längre förordnande torde ej heller ifrågakomma för vattenrättssekreterare eller fiskalsutbildat biträde till härads-

hövding. När dessa år äro förlidna, kan i normala fall icke förordnande som adjungerad ledamot i hovrätten omedelbart följa. Möjligheterna till adjunktion äro helt beroende på antalet i tjänst varande ordinarie ledamöter och e. o. assessorer. Vanligen uppkommer en mellantid av växlande längd, då den från tjänstgöring i underrätt återkommande sysselsättes med vanlig fiskaltjänstgöring. Denna förnyade fiskaltjänstgöring har personalutredningen ansett så värdefull, att den föreslagit, att en uppflyttning i lönegrad vid denna tidpunkt skulle kunna ifrågakomma. Hovrätten kan instämma i att den senare fiskaltjänstgöringen är värdefull för hovrätten. Det är tydligt, att den mognad och erfarenhet, som fiskalen förvärvat under sin tjänstgöring utom hovrätten, göra honom skickad att utföra ett mera genomtänkt och gediget arbete än då han var nybliven fiskal. Hovrätten kan därför lita mera på den äldre än på den yngre fiskalen och åtskilligt kontrollarbete besparas. Men man måste hålla i minnet, att fiskaltjänstgöringen i princip är densamma för den äldre som för den yngre. Under tiden i underrätten fungerade fiskalen som ensamdomare och chef för kansliarbetet med den självständighet och det större ansvar, som därmed voro förenade, men vid återkomsten till hovrätten får han den mindre självständiga uppgiften såsom biträde till ett domarkollegium, i vilket han icke själv är ledamot. Den återvändande fiskalen känner därför den förnyade fiskaltjänstgöringen såsom en tillbakagång, och i viss mån har han rätt.

För ögonblicket skiljer sig utvecklingen väsentligt från vad som ovan angivits som det normala. På grund av de oerhörda påfrestningar i personalavseende, som blivit följderna av tvånget att avstå arbetskraft till en ny hovrätt och att tillhandahålla vikarier på icke besatta tingsdomarämbeten såväl i Svea hovrätt som i de båda norrländska hovrätterna, har hovrätten kommit i det läge, att en från tjänstgöring i underrätt eller vattendomstol återkommande fiskal omedelbart förordnas till adjungerad ledamot. Hovrätten har t. o. m. blivit nödsakad att återkalla åtskilliga förordnanden såsom tingssekreterare för att tillgodose behovet av adjungerade ledamöter. Någon »mellantid» behöver sålunda icke uppstå för närvarande. Detta förhållande får dock betraktas såsom ett relativt kortvarigt undantag; ett bakslag kan snart nog inträffa.

I anslutning härtill har hovrätten förklarat sig helst se, att extra fiskal efter 1½ års tjänstgöring i Cg 23 omedelbart såsom extra ordinarie uppflyttades i Ce 27. I sistnämnda lönegrad skulle vederbörande stanna tre år. Därunder kunde den huvudsakliga underrättstjänstgöringen, vare sig såsom tingssekreterare eller i annan befattning, beräknas infalla. Därefter skulle uppflyttning kunna ske till särskild tjänst i Ce 29. Man kunde tänka sig den modifikationen, att ställningen såsom extra ordinarie började i Ce 25 såsom nu men att efter ett år uppflyttning skedde till Ce 27 och efter ytterligare två år till tjänst i Ce 29. Därigenom skulle en löneförhöjning inträda under pågående underrättstjänstgöring, vilket i viss mån kunde motiveras med att vederbörande då kunde antagas ha förvärvat den grundläggande rutinen. Skulle Kungl. Maj:t anse, att från det ställning såsom extra ordinarie i Ce 25 och fram till vinnande av assessorsskap löneförhöjning borde ske endast en gång och då i Ce 27, måste hovrätten på det livligaste förorda, att denna löneplacering under alla omständigheter finge inträda senast 1½ år efter det ställningen som extra ordinarie vunnits, d. v. s. tre år efter första fiskalsförordnandet, och då automatiskt och icke knutet till särskild befattning. En uppflyttning i 27 lönegraden betydde ej så mycket om man — så-

som utredningen föreslagit — först skulle i tre år ha åtnjutit lön enligt 25 lönegraden, ty då hade redan rätt till uppflyttning i 26 löneklassen vunnits. Vad anginge det av utredningen föreslagna behörighetsvillkoret för erhållande av tjänst i Ce 27 vore det oklart, vad som åsyftades med anställning likvärdig med befattning såsom tingssekreterare. Under de närmaste tre åren efter vunnen extra ordinarie anställning kunde sysselsättning komma i fråga både som fiskal och tingssekreterare men därutöver med alla de uppgifter, som enligt arbetsordningen för hovrätterna finge tillgodoräknas, varförutom av Kungl. Maj:t givna offentliga uppdrag komme i betraktande. Kvalifikationskravet borde följaktligen formuleras i enlighet därmed.

Göta hovrätt har för sin del uttalat, att de arbetsuppgifter, som åvilade tingssekreterarna, vore av så ansvarsfull, självständig och krävande natur, att en löneförbättring borde komma till stånd för dessa befattningshavare. Förhållandet mellan de till tingssekreterare och tingsnotarier utgående lönerna kunde ej heller anses tillfredsställande. Hovrätten har därför föreslagit, att tingssekreterartjänsterna placerades i Ce 27. Såsom en följd av detta förslag har hovrätten vidare hemställt, att de av utredningen till nyinrättande föreslagna tjänsterna måtte placeras i Ce 29. En dylik åtgärd vore även motiverad därav att, medan vissa av nu ifrågavarande befattningshavare erhöle stadigvarande adjunktion tämligen kort tid efter återvändandet till hovrätten, väntetiden för andra kunde bliva avsevärd.

Hovrätten över Skåne och Blekinge har i likhet med Svea hovrätt anmärkt, att en placering av de föreslagna nya tjänsterna i Ce 27 med hänsyn till allmänna lönetursbestämmelser innebure en endast obetydlig förbättring av löneställningen för fiskal, som i tre år uppburit avlöning enligt Ce 25. Vidare erhöle i hovrätten för närvarande fiskal efter tingssekreterartjänstgöringen inom kort tid — några månader — adjunktion. På grund härav har hovrätten föreslagit, att de nya tjänsterna placerades i Ce 28. Hovrätten har vidare uttalat, att det syntes hovrätten uppenbart, att varje form av tjänstgöring som befattningshavaren ägde tillgodoräkna sig för fortsatt befordran på domarbanan borde likställas med tingssekreterartjänstgöring vid beräkning av meriter för uppflyttning till den föreslagna nya tjänsten. Med den ojämnhet i befordringsmöjligheterna och i tillgången på personal i olika åldersgrupper, som från tid till annan förelåge, måste det anses önskvärdt att uppflyttning kunde äga rum, oavsett om befattningshavaren tre år efter erhållandet av förordnande som extra ordinarie fiskal återvänt till hovrätten eller om han även därefter någon tid komme att tjänstgöra såsom tingssekreterare. Hovrätten har vidare förklarat sig ej kunna dela utredningens uttalande om att, för den händelse vissa av fiskalstjänsterna i den högre lönegraden icke skulle kunna besättas med därtill behöriga tjänstemän, dessa tjänster skulle hållas vakanta. Riktigare syntes vara, att i dylikt fall tjänsten tillfälligtvis degraderades till en lägre fiskalstjänst.

Presidenten i hovrätten för Nedre Norrland har anmärkt, att en följd av utredningens förslag bleve, att fiskal, som kunde komma i fråga till ledig fiskalstjänst i Ce 27, icke kunde förordnas såsom tingssekreterare, då tings-

sekreterarbefattningen vore placerad i Ce 25. Såsom behörighetsvillkor för erhållande av den föreslagna högre extra ordinarie fiskalsbefattningen har presidenten föreslagit, att vederbörande skulle under minst tre år från första förordnandet som extra ordinarie fiskal ha fullgjort fiskalstjänstgöring eller uppehållit annan tjänst, som hovrätten tillerkände minst samma värde.

Sveriges juristförbund har framfört i huvudsak samma synpunkter som Svea hovrätt i fråga om den tjänstgöring som av fiskal fullgöres i hovrätt resp. underrätt. Vad angår den föreslagna löneställningen har juristförbundet gjort gällande, att de extra fiskalernas nuvarande placering i Cg 23 vore en provisorisk anordning i avbidan på en reglering av befordringsgången. Utifrån förbundets uppfattning, att fiskalerna borde vara anställda som extra under endast ett år, tillmätte förbundet icke lönegradsplaceringen för de extra fiskalerna alltför stor betydelse men ville påpeka, att denna fråga icke finge förbises och att den borde lösas med hänsyn till lönegradsplaceringen för de extra ordinarie fiskalerna. Dessa borde enligt förbundets mening placeras i Ce 29, varigenom de skulle bli jämförbara med sådana befattningshavare i förvaltningstjänst, åt vilka kvalificerat föredragningsarbete anförtröddes. Skulle personalutredningens förslag användas som utgångspunkt för ett beslut, borde den uppflyttning till Ce 27, som utredningen föreslagit, inträda från och med förordnandet till tingssekreterare.

Den av utredningen ifrågasatta ändringen beträffande beräkningen av vikariatsersättning för adjungerade fiskaler har, med ett undantag, lämnats utan erinran i samtliga avgivna yttranden. Endast *presidenten i hovrätten för Nedre Norrland* har, i syfte att bibehålla den adjungerade fiskalen vid sin högre gottgörelse under semester och ledighet på grund av sjukdom, uttalat sig för vikariatslön i stället för vikariatsersättning vid stadigvarande adjunktion. *Svea hovrätt* har förutsatt, att den som utan avbrott innehåft förordnande som adjungerad ledamot under minst tre månader vid därefter inträffande semestertid finge liksom för närvarande anses som adjungerad ledamot, om han under sistnämnda tid kunnat påräkna dylikt förordnande, därest han varit i tjänstgöring. Hovrätten har ock uttalat önskvärdheten av att motsvarande regel finge gälla även under ledighet på grund av sjukdom. Även *Sveriges juristförbund* har vid biträdandet av utredningens förslag utgått från att de bestämmelser som hittills gällt för adjunktionsersättningarna i övrigt skulle gälla oförändrade. Under erinran att ersättning vid s. k. stänkadjunktion endast utginge för den dag eller de dagar, vederbörande sutte i session, har förbundet vidare yrkat, att ersättning skulle utgå för hela den tid han ägnade sig åt ledamotsuppgifter. I de hittills gällande bestämmelserna borde därför inrymmas en rätt för hovrätten att från fall till fall bestämma det antal dagar förordnandet med hänsyn därtill skulle anses omfatta. Möjlighet till dubblering av tjänsterna borde härvidlag givas.

Departementschefen.

Personalutredningens förslag avser att åvägabringa viss reglering av befodringsförhållandena för domstolarnas lägre juristpersonal, delvis i anslutning till den befodringsgång, som enligt kungörelsen den 30 juni 1947, nr 436, gäller för motsvarande personal vid den civila statsförvaltningen. Genom att en reglering av befodringsgången för domstolspersonalens del saknas, framstå för närvarande befodringsförhållandena på domarbanan i vissa hänseenden såsom särskilt ogynnsamma. Domaraspirant, som efter prövning befunnits lämplig att fortsätta på domarbanan, kan sålunda ofta ej inom skälig tid erhålla extra ordinarie anställning, och den som vunnit sådan anställning kan av formella skäl gå densamma förlustig. Automatiskt verkande regler i nämnda hänseenden skulle undanröja dessa olägenheter och det är därför angeläget, att sådana fastställas utan uppskov. Några meningsskiljaktigheter härom ha ej yppats.

Såväl personalutredningen som alla remissinstanserna, med undantag av statskontoret, ha ansett skäl föreligga att beträffande den tillämnade befodringsgången för domstolsjuristerna tillämpa i viss mån förmånligare grunder än som gälla i fråga om förvaltningsjuristerna. Personalutredningen har för sin del utgått från att de åtgärder som kunde komma i fråga beträffande de förra icke borde erhålla sådan räckvidd, att de kunde föranleda krav på ändring i löneställningen för de senare. Från denna utgångspunkt har utredningen — bortsett från de förbättringar som enligt vad nyss nämnts följa av extra ordinarie anställning inom viss bestämd tid och bibehållandet av sådan anställning — ansett sig icke böra föreslå någon ändring beträffande den tid av ungefär fem år, som motsvarar de tingsmeriterade förvaltningsjuristernas väntetid till sluttjänst enligt den för dem gällande reglerade befodringsgången. Efter denna tid föreslås i fråga om fiskalerna, att befordran skall kunna ske till tjänst i 27 lönegraden.

För egen del vill jag understryka att tjänstgöringsförhållandena på domarbanan å ena och inom den civila statsförvaltningen å andra sidan i väsentliga avseenden äro olikartade och svåra att väga mot varandra. Domaraspiranterna skulle enligt förslaget såtillvida bliva sämre ställda än förvaltningsjuristerna, som väntetiden till extra ordinarie anställning liksom för närvarande skulle bliva mer än dubbelt så lång för de förra. Häremot synes emellertid icke vara något att erinra, ty det har visat sig oundgängligen nödvändigt att domaraspiranterna underkastas prövning under en längre tid. Denna långa prövotid i förening med en strängare gallring är ett av skälen för att i övrigt tillämpa förmånligare befodringsgrunder för domaraspiranterna än för förvaltningsjuristerna. Ett annat i praktiken mycket viktigt skäl är att domstolsjuristerna äro underkastade flyttningsskyldighet av sådan omfattning, att motsvarighet därtill torde saknas inom den civila statsförvaltningen. De ständiga flyttningarna, vilka för befattningshavarna framstå såsom synnerligen betungande, äro en följd av att utbildningen

på domarbanan måste ske genom tjänstgöring växelvis vid över- och underrätter. I detta sammanhang bör även beaktas, att domstolarnas personal i allmänhet har lättare att vinna anställning i kommunal eller enskild tjänst än förvaltningsjuristerna. Under senare år har personal med domarutbildning varit mycket eftersökt och för hovrätterna har den konkurrens om arbetskraften som härigenom uppstått medfört en betydande personalbrist. Oberoende av nu angivna omständigheter föreligger skäl att tillämpa förmanligare grunder i befordringshänseende för domstolspersonalen av den anledningen att domstolstjänstgöringen, särskilt tjänstgöringen i underrätt, under den period varom nu är fråga regelmässigt är förenad med större ansvar än vad som är fallet med tjänstgöringen under motsvarande skede i den administrativa befordringsgången.

Den av personalutredningen uttalade uppfattningen att en löneförbättring för juristpersonalen vid domstolarna icke bör ges sådan räckvidd att den kan föranleda nya lönekrav från förvaltningsjuristernas sida måste givetvis beaktas. På grund av vad nyss anförts synas emellertid sådana krav icke skäligen kunna framföras även om den av utredningen föreslagna uppflyttningen till tjänst i lönegraden Ce 27 får ske på ett något tidigare stadium i befordringsgången än utredningen föreslagit. Med hänsyn härtill och då en tidigare uppflyttning i betraktande av arbetsuppgifternas art och det därmed förenade ansvaret framstår såsom i och för sig välgrundad vill jag för egen del förorda den jämkningen i utredningens förslag — motsvarande ett av Svea hovrätt framfört alternativ — att befordran till Ce 27 må kunna äga rum ett och ett halvt år efter det extra ordinarie anställning vunnits eller alltså sammanlagt omkring tre år från det befattningshavaren antagits till extra fiskal. För befordran till såväl den lägre som den högre extra ordinarie lönegraden för fiskaler bör all sådan tjänstgöring få tillgodoräknas som enligt 66 § 2 mom. arbetsordningen för rikets hovrätter må tillgodoräknas för vinnande av anställning såsom extra ordinarie fiskal. Huruvida även annat arbete, t. ex. fullgörande av offentligt uppdrag, bör få tillgodoräknas, torde få avgöras med hänsyn till omständigheterna i varje särskilt fall.

Vad utredningen ifrågasatt rörande avlöningsförmånerna under adjunktion, innebärande att vid förordnande såsom adjungerad ledamot skola tillämpas vanliga regler om vikariatsersättning såsom vid förordnande å assessorstjänst, finner jag mig böra tillstyrka. Detta medför å ena sidan, att nu gällande särbestämmelse om rätt för adjungerad ledamot att uppbära vikariatsersättning under semester bör slopas men å andra sidan att stadigvarande adjunktion bör medföra rätt till vikariatslön, därest de allmänna förutsättningarna härför äro för handen. Vid adjunktionsförordnande enstaka dagar bör vikariatsersättning utgå för hela den tid varunder den förordnade har att fullgöra ledamotsuppgifter i anledning av förordnandet.

Den kostnadsökning, som skulle uppstå vid bifall till de av mig nu framställda förslagen fördelar sig på ett flertal förslagsvis upptagna poster under hovrätternas och häradsrätternas avlöningsanslag. Utgiftsökning-

arna under de olika posterna torde icke nu behöva föranleda omräkning av de belopp, vartill dessa poster upptagits i årets statsverksproposition.

Befattningarna såsom extra ordinarie fiskal och tingssekreterare böra vid bifall till de i det föregående framlagda förslagen hänföras alternativt till lönegraderna Ce 27 och Ce 25. Någon ändring beträffande antalet dylika befattningar i hovrätternas och häradsrätternas personalförteckningar bör ej vidtagas men i anmärkning till förteckningarna bör föreskrift meddelas, att befattningarna må tillsättas endast i den mån förutsättningar härför föreligga enligt de av riksdagen godkända grunderna för reglering av befordringsgången. Genom anmärkning till hovrätternas personalförteckning bör vidare Kungl. Maj:t bemyndigas att besluta ökning av antalet extra ordinarie fiskalsbefattningar i den mån så erfordras för befordran av domaraspirant som enligt nyssnämnda grunder är därtill berättigad. På grund av den omfattning i vilken hovrätternas befattningshavare för närvarande tagas i anspråk för tjänstgöring utom hovrätterna kan den sålunda erforderliga ökningen beräknas till ett tjugufemtal befattningar för samtliga hovrätter.

Under återopande av vad sålunda anförts hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

dels godkänna de grunder för reglering av befordringsgången beträffande viss icke-ordinarie personal vid domstolarna, som angivits i det föregående;

dels besluta, att i hovrätternas personalförteckning skall tills vidare från och med budgetåret 1948/49 upptagas extra ordinarie fiskaler med placering i någon av lönegraderna Ce 27 och Ce 25 till följande antal, nämligen 20 i Svea hovrätt, 7 i Göta hovrätt, 7 i hovrätten över Skåne och Blekinge, 7 i hovrätten för Västra Sverige, 5 i hovrätten för Nedre Norrland samt 5 i hovrätten för Övre Norrland, ävensom att *Anmärkning 2* till personalförteckningen skall tills vidare från och med den 1 juli 1948 hava följande ändrade lydelse:

Befattning såsom extra ordinarie fiskal må tillsättas endast i den mån förutsättningar härför föreligga enligt av riksdagen godkända grunder för reglering av befordringsgången beträffande viss icke-ordinarie personal vid domstolarna.

I den mån så erfordras för befordran av domaraspirant, som enligt nyssnämnda grunder är därtill berättigad, må Kungl. Maj:t besluta ökning av antalet extra ordinarie fiskalsbefattningar;

dels besluta, att i häradsrätternas personalförteckning skall tills vidare från och med budgetåret 1948/49 upptagas 39 tingssekreterare med placering i någon av lönegraderna Ce 27 och Ce 25 samt att till personalförteckningen skall fogas en *Anmärkning* av följande lydelse:

Befattning såsom tingssekreterare må tillsättas endast i den mån förutsättningar härför föreligga enligt av riksdagen godkända grunder för reglering av befordringsgången beträffande viss icke-ordinarie personal vid domstolarna;

dels ock bemyndiga Kungl. Maj:t att utfärda de bestämmelser, som föranledas av vad i det föregående anförts.

Vad föredragande departementschefen sålunda, med instämmande av statsrådets övriga ledamöter, hemställt behagar Hans Maj:t Konungen bifalla.

Ur protokollet:

Ake Mossler.
